

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Cabinetul Președintelui

Str. Batiștei nr.25 Sector 2 București
Tel: 310.38.86, Fax: 310.36.16
www.scj.ro

Nr. 1.2.1 din 12 iulie 2010

Stimate Domnule Ministru,

Referitor la *Strategia de dezvoltare a justiției ca serviciu public 2010-2014*, se impune completarea obiectivelor generale cu impact asupra întregului sistem juridic din România, prevăzute la punctul 4 al acesteia, în sensul introducerii unui nou obiectiv, constând în elaborarea și promovarea legii proprii a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Includerea acestui nou obiectiv în cadrul Strategiei urmărește punerea în aplicare a art. 126 din Constituția României care, în alin. (4), prevede următoarele: „Compunerea Înaltei Curți de Casație și Justiție și regulile de funcționare a acesteia se stabilesc prin lege organică”.

În același timp, subliniem faptul că și dispozițiile constituționale ale art. 126 alin. (3), potrivit cărora „Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale”, prin rolul special pe care îl atribuie instanței supreme, impun adoptarea unor reguli de procedură speciale, al căror cadru optim de reglementare îl constituie o lege proprie a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În ceea ce privește asigurarea unui nou sediu pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, solicităm stabilirea unui termen ferm, cel mai târziu 2011, din perspectiva faptului că actualul sediu nu mai corespunde schemei de personal și competențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Termenul prevăzut la pagina 22 din Strategie, respectiv 2014, este extrem de lung și nefezabil în raport cu necesitatea implementării noilor Coduri de procedură civilă și penală.

Cu deosebită considerație,

Judecător LIDIA BĂRBULESCU
Președintele
Înaltei Curți de Casație și Justiție

Domnului Cătălin Marian Predoiu,
Ministrul Justiției

Înalta Curte de Casație și Justiție

PUNCT DE VEDERE

Strategia de dezvoltare a justiției ca serviciu public 2010-2014

Elaborarea unei ***Strategii de dezvoltare a justiției ca serviciu public pentru perioada 2010-2014*** constituie un demers necesar, pentru a se asigura coerența măsurilor legislative adoptate în următorul interval de timp, coordonarea eforturilor de consolidare instituțională a sistemului judiciar și finanțarea corespunzătoare a acestuia.

Cele nouă direcții de acțiune identificate în proiectul Strategiei de dezvoltare a justiției ca serviciu public pentru perioada 2010-2014 (*1. Intrarea în vigoare a Codurilor; 2. Perfecționarea legislației-cadru aplicabile în justiție; 3. Consolidarea instituțională a sistemului judiciar; 4. Unificarea practicii și îmbunătățirea pregătirii profesionale a magistraților; 5. Consolidarea integrității în cadrul sistemului judiciar prin promovarea măsurilor anticorupție și a standardelor etice profesionale; 6. Finanțarea corespunzătoare a justiției; 7. Modernizarea statutului unor profesii juridice ori conexe sistemului judiciar; 8. Agenda europeană și cooperarea internațională în domeniul justiției; 9. Componenta de comunicare, transparență și promovare*) tind să răspundă unor probleme reale ale sistemului judiciar.

Modul în care, prin măsurile prevăzute în cadrul unora dintre direcțiile de acțiune, se propune oferirea unui răspuns la problemele sistemului judiciar este susceptibil de obiecțiuni.

Astfel, măsurile din cadrul **primei direcții de acțiune** se referă, pe de o parte, la finalizarea procesului de adoptare a Codurilor, inclusiv a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală (pct. 5.1 lit. a), și pe de altă parte, la accelerarea judecăților și eliminarea urgentă a unor vulnerabilități instituționale (pct. 5.1. lit. b). Una dintre componentele accelerării judecăților și a eliminării urgente a unor vulnerabilități instituționale o constituie „reducerea competenței Înaltei Curți de Casație și Justiție, în special în cauze penale.” Această componentă, referitoare la reducerea competenței Înaltei Curți de

Casație și Justiție, reflectată în *proiectul Legii privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor* și susținută de către Înalta Curte de Casație și Justiție, este golită de conținut prin proiectele Codurilor de procedură, în special prin proiectul Codului de procedură penală, care conduce la o creștere semnificativă a numărului de cauze aflate pe rolul Secției penale.

Prin urmare, considerăm că demersurile care se vor efectua în cadrul componentei privind accelerarea judecăților și eliminarea urgentă a unor vulnerabilități instituționale trebuie să fie transpuse, în mod integral, în proiectele Codurilor de procedură.

În același timp, având în vedere volumul de activitate ridicat al tuturor celor patru Secții ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și al Completului de 9 judecători, subliniem necesitatea ca măsurile privind reducerea competenței Înaltei Curți de Casație și Justiție să se refere la toate Secțiile instanței supreme și la Completul de 9 judecători.

În ceea ce privește **a doua și a treia direcție de acțiune** (perfecționarea legislației-cadru aplicabile în justiție și consolidarea instituțională a sistemului judiciar), semnalăm faptul că unele dintre măsurile propuse în cadrul acestora nu pot fi realizate în actualul cadru constituțional. În acest sens, este de subliniat faptul că „reducerea sferei incompatibilităților” stabilite pentru judecători și procurori nu poate fi realizată câtă vreme dispozițiile art. 125 alin. (3) și art. 132 alin. (2) din Constituția României prevăd că funcțiile de judecător și de procuror sunt incompatibile „cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.”

În același timp, măsurile privind „creșterea rolului ministrului justiției” în procedura de declanșare a acțiunii disciplinare, precum și „instituirea atribuțiilor procurorului general de a aplica direct unele sancțiuni disciplinare minore procurorilor și, în mod simetric, instituirea atribuțiilor președinților curților de apel de a aplica direct unele sancțiuni disciplinare minore judecătorilor” contravin dispozițiilor art. 125 alin. (2) din Constituția României, potrivit cărora sancționarea judecătorilor este de competența Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii sale organice și dispozițiilor art. 134 alin. (2) din Constituția României, în conformitate cu care Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de instanță de judecată, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor, potrivit procedurii stabilite prin legea sa organică.

Acelorași dispoziții ale art. 125 alin. (2) și art. 134 alin. (2) din Constituția României le contravine și propunerea privind organizarea Inspecției Judiciare în coordonarea sau sub supravegherea Parlamentului.

Cu privire la **selecția candidaților** magistrați pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, instanța supremă este, în principiu, de acord cu propunerile expuse în proiect, cu amendamentul că avizul Colegiului de conducere trebuie să fie unul conform și cu o pondere însemnată în grila de evaluare a candidatului.

Tot astfel, apreciem oportun ca, înainte de avizul conform, candidatura să fie supusă dezbaterii secției pentru care optează candidatul pentru a fi avută în vedere de către Colegiul de conducere (echivalentul unei proceduri prealabile).

Referitor la modificarea Legii nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar, propunem extinderea atribuțiilor grefierului, după modelul european, și la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Tot în domeniul perfecționării legislației-cadru aplicabile în justiție, se impune o reglementare legislativă rapidă și clară a activității de expertiză judiciară cu privire la toate categoriile de expertize, în special cele topometrice.

În ceea ce privește **consolidarea instituțională a Înaltei Curți de Casație și Justiție**, subliniem importanța măsurilor privind „regândirea competenței de judecată” a instanței supreme în scopul degrevării acesteia, cu mențiunea că regândirea competenței de judecată a Înaltei Curți de Casație și Justiție nu trebuie să privească numai „competența de judecată în primă instanță”, ci și competența de judecată în căile de atac. În acest context, relevăm faptul că, la finele anului 2009, analiza datelor statistice a impus concluzia că instanța supremă a României a parcurs încă un an sub semnul supraaglomerării, cifra de 39.786 de dosare aflate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție în anul 2009 justificând pe deplin această concluzie și indicând o tendință de creștere a volumului de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție, care riscă să pună instanța supremă a României în imposibilitatea respectării dreptului la un proces echitabil și la judecarea cauzelor într-un termen rezonabil.

Consolidarea instituțională a Înaltei Curți de Casație și Justiție este indisolubil legată de finanțarea corespunzătoare a instanței supreme (finanțarea corespunzătoare a justiției constituind una dintre cele nouă direcții de acțiune), ca de altfel consolidarea instituțională a întregului sistem judiciar.

Referindu-ne, în mod concret, la Înalta Curte de Casație și Justiție, care în cursul anului trecut a soluționat 27.188 de cauze, dintre care un procent de

aproape 70% au fost soluționate într-un termen mai mic de 6 luni, nu putem să nu subliniem eforturile colectivului de judecători, magistrați-asistenți și alte categorii de personal al instanței supreme - eforturi care stau în spatele acestor cifre -, dar care în viitor nu vor putea suplini lipsa unor intervenții legislative menite să asigure numărul de posturi corespunzător și să împiedice plecarea din sistemul judiciar al celor care îl slujesc.

În consecință, se impune adoptarea unor măsuri reale de transformare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în **Curte de Casație**, acestea implicând:

- redefinirea competențelor în toate materiile, nu numai în materie penală;
- instituirea unei proceduri predominant scrisă în fața instanței supreme, cu selectarea unui corp de avocați care să poată formula sau susține cereri în fața instanței supreme (după modelul francez);
- asigurarea unui sediu corespunzător, în primă fază cel puțin într-o variantă acceptabilă și, pe parcurs, o rezolvare definitivă corespunzătoare. În acest context, semnalăm faptul că rezolvarea problemei sediului Înaltei Curți de Casație și Justiție constituie o chestiune de maximă urgență;
- completarea legislativă în ceea ce privește statutului magistratului-asistent, modalitatea de recrutare a magistraților-asistenți și aria persoanelor cu vocație la admiterea în această profesie, în raport cu atribuțiile și statutul real al acestei profesii, pentru asigurarea instituirii unui corp al magistraților-asistenți la nivelul instanței supreme, echivalentul magistratului raportor cu statut similar în cadrul instanțelor supreme de la nivel european.

Cu privire la modul concret de formulare a unora dintre măsurile cuprinse în fiecare dintre direcțiile de acțiune ale Strategiei, se impune observația că redactarea acestora în **termeni echivoci**, care nu indică sensul în care urmează a fi modificat cadrul legal esențial pentru funcționarea justiției, nu permite formularea unui punct de vedere de către instituțiile din sfera sistemului judiciar.

În special, modificările ce urmează a fi aduse Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară și Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii – modificări de maximă importanță în economia Strategiei – sunt formulate în termeni generali. Chiar dacă un document precum Strategia nu trebuie să cuprindă formularea viitoarelor texte, el trebuie să indice cu precizie cel puțin obiectivul urmărit prin modificările legislative, sensul în care urmează să se realizeze modificările.